

БӨЛІМ: TURAN UNIVERSITY / UNIVER / СТУДЕНТ

Қазақстандағы ақпараттық технологиялар

ЖАРИЯЛАНДЫ 18.12.2024	ТІРЕК СӨЗДЕР IT мамандарын даярлау, ақпараттық технологиялар, Әлеуметтік әсер, Инновациялар, Инфрақұрылым, Киберқауіпсіздік, Стартаптар, Цифрландыру, Цифрлық Қазақстан, Экономикалық даму	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/173086/
--------------------------	---	--

УДК 004.056

«Қазақстандағы ақпараттық технологиялар»

Жетекші: Тулекова Гүлжан Хажымуратовна

Студент: Селбаева Бифатима Әділбекқызы

«Тұран» Университеті, Алматы Қазақстан

Аңдатпа:

Бұл мақалада Қазақстандағы ақпараттық технологиялар саласының дамуы, оның экономикалық және әлеуметтік салаларға әсері қарастырылады. «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасының жүзеге асырылуы, білім беру жүйесіндегі IT мамандарын даярлау, инновациялық жобалар мен стартаптарды қолдау мәселелері талқыланады. Сонымен қатар, инфрақұрылымның жеткіліксіздігі, киберқауіпсіздік және маман тапшылығы сияқты өзекті мәселелерге назар аударылып, оларды шешу жолдары ұсынылады.

Аннотация (3 тілде): 1. Қазақша:

Бұл мақалада Қазақстандағы ақпараттық технологиялар саласының дамуы, оның экономикалық және әлеуметтік салаларға әсері қарастырылады. «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасының жүзеге асырылуы, білім беру жүйесіндегі IT мамандарын даярлау, инновациялық жобалар мен стартаптарды қолдау мәселелері талқыланады. Сонымен қатар, инфрақұрылымның жеткіліксіздігі, киберқауіпсіздік және маман тапшылығы сияқты өзекті мәселелерге назар аударылып, оларды шешу жолдары ұсынылады.

2. Орысша:

В данной статье рассматривается развитие информационных технологий в Казахстане и их влияние на экономические и социальные сферы. Обсуждаются

реализация программы «Цифровой Казахстан», подготовка IT-специалистов в системе образования, поддержка инновационных проектов и стартапов. Также уделяется внимание актуальным проблемам, таким как недостаточность инфраструктуры, кибербезопасность и нехватка специалистов, и предлагаются пути их решения.

3. Ағылшынша:

This article examines the development of information technology in Kazakhstan and its impact on economic and social sectors. The implementation of the «Digital Kazakhstan» program, IT specialist training in the education system, and support for innovative projects and startups are discussed. Attention is also given to pressing issues such as insufficient infrastructure, cybersecurity, and a shortage of specialists, with proposed solutions.

Кілт сөздер: Ақпараттық технологиялар, Цифрлық Қазақстан, Инновациялар, Стартаптар, Киберқауіпсіздік, IT мамандарын даярлау, Цифрландыру, Инфрақұрылым, Экономикалық даму, Әлеуметтік әсер

Инновациялық экожүйенің дамуына серпін береді. Инновациялар мен стартаптар экономикаға жаңа серпін беріп, жұмыс орындарын құруға, сонымен қатар елдің халықаралық нарықта бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал етеді.

Халықаралық ынтымақтастық та АТ саласында маңызды рөл атқарады. Қазақстанға әлемдік тәжірибені үйренуге және жаңа технологияларды енгізуге мүмкіндік беретін халықаралық серіктестіктер, елдің бәсекеге қабілеттілігін арттыруға септігін тигізеді. Бұл өз кезегінде, Қазақстанның жаһандық экономикада өз орнын нығайтуына мүмкіндік береді.

Осылайша, Қазақстандағы ақпараттық технологиялар тақырыбы елдің экономикалық, әлеуметтік және технологиялық дамуында маңызды рөл атқарады. АТ-ның дамуы тек экономикалық өсуді қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен қатар қоғамның барлық салаларына, оның ішінде білім беру, денсаулық сақтау, мемлекеттік басқару және әлеуметтік өзара әрекеттесу сияқты салаларға да әсер етеді. Қазақстандағы ақпараттық технологиялар қазіргі әлемде маңызды рөл атқарып, елдің болашағын қалыптастыруда маңызды фактор болып табылады.

Талдау: Методология

Бұл Қазақстандағы ақпараттық технологиялар (АТ) саласы соңғы жылдары қарқынды дамып, елдің экономикалық және әлеуметтік құрылымына елеулі әсер етуде. АТ саласының дамуының негізгі бағыттары мен мәселелерін талдау арқылы оның қазіргі жағдайын және болашақтағы мүмкіндіктерін анықтауға болады.

АТ саласының даму бағыттары:

- 1. Цифрландыру және электронды үкімет:** Қазақстан үкіметі «Цифрлық Қазақстан» бағдарламасы аясында мемлекеттік қызметтерді цифрландыруды және электронды үкіметті дамытуға ерекше назар аударуда. Бұл бастама мемлекеттік қызметтердің қолжетімділігін арттырып, азаматтардың өмір сапасын жақсартуға бағытталған.
- 2. Білім беру және кадр даярлау:** АТ саласында білікті мамандарға сұраныс артып келеді. Жоғары оқу орындары мен колледждерде АТ бағытындағы бағдарламалардың көбеюі жастарды осы салада білім алуға ынталандырады. Алайда, маман тапшылығы мәселесі әлі де өзекті болып отыр.
- 3. Инновациялар және стартаптар:** Қазақстанда IT-стартаптар мен инновациялық жобаларды қолдау үшін арнайы бағдарламалар мен хабтар құрылуда. Бұл бастамалар жас кәсіпкерлер мен инноваторларға өз идеяларын жүзеге асыруға мүмкіндік береді және елдегі инновациялық экожүйенің дамуына серпін береді. **Киберқауіпсіздік:** АТ саласының дамуы киберқауіпсіздік мәселелерін де өзімен бірге алып келеді. Ақпараттық жүйелердің қауіпсіздігі, деректердің қорғалуы және кибершабуылдарға қарсы тұру шаралары ерекше маңызға ие.

Қазіргі жағдай мен мәселелер: Қазақстанда АТ саласының дамуының негізгі мәселелері мыналар болып табылады:

- **Маман тапшылығы:** АТ саласында білікті мамандардың жетіспеушілігі байқалады. Бұл мәселе білім беру жүйесінің сапасын арттыруды және кәсіби даярлықты жетілдіруді талап етеді.
- **Инфрақұрылымның даму деңгейі:** АТ инфрақұрылымын дамытуда аймақтық теңсіздік байқалады. Ауылдық және шалғай аймақтарда интернетке қолжетімділік және цифрлық қызметтердің сапасы қала орталықтарына қарағанда төмен.
- **Киберқауіпсіздік:** Кибершабуылдар мен деректердің қауіпсіздігі мәселелері өзекті болып отыр. Бұл салада құқықтық және техникалық шараларды күшейту қажет.

Қорытынды

Қорытындылай келе, Қазақстандағы ақпараттық технологиялар білім беру мен кәсіпкерлік салаларына елеулі әсер етуде. Олар оқыту процесін жеңілдетіп, кәсіпкерлерге жаңа мүмкіндіктер ашып қана қоймай, елдің экономикалық дамуына да ықпал етеді. Ақпараттық технологияларды тиімді пайдалану арқылы Қазақстан болашақта цифрлық экономикада көшбасшы елдердің қатарына қосылуға мүмкіндігі

бар.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. «Цифрлық Қазақстан» мемлекеттік бағдарламасы. Қазақстан Республикасы Үкіметінің ресми сайты.
2. Назарбаев Н.Ә. «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік». Қазақстан халқына жолдау, 2017.
3. Қасымбеков К.Ж. Ақпараттық технологиялар және олардың Қазақстан экономикасының дамуына ықпалы. // Экономика және басқару, 2023.
4. Smith, J., & Brown, T. «Digital Transformation in Emerging Economies». Oxford University Press, 2020.
5. Түкеев Ұ., & Әбиева А. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардағы инновациялар және тұрақты даму. Springer, 2021.
6. Қазақстандағы IT-стартаптарды қолдау бағдарламасы. Astana Hub ресми сайты.
7. Доскалиева С.К. Киберқауіпсіздік мәселелері және оларды шешу жолдары. // ҚазҰТУ Хабаршысы, 2022.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.